

Fagplan for PP-klinisk spesialisering

Revidert 100123

Pedverket Kompetanse tilbyr etterutdanning i PP-klinisk spesialisering for ansatte i PP-tjenesten. Kartlegging, sakkyndighetsarbeid og systemarbeid er grunnleggende elementer i det kliniske arbeidet i PPT, og dekkes av sju moduler i utdanninga.

Studiested: Samlingsbasert Oslo/Voss/Zoom

Undervisningsspråk: Norsk og engelsk

1. Innledning

1.1. PP-klinisk spesialisering er utarbeidet med grunnlag i PPT sitt behov for kompetanse i sakkyndighetsarbeid. Det er lagt vekt på lovgrunnlaget og utredningen av:

- Lærevansker hos eleven og andre særlige forhold som er viktige for opplæringa.
- Realistiske opplæringsmål for eleven.
- Kva for opplæring som gir eit forsvarleg opplæringstilbod. (Opplæringslova §5.3)

PP-klinisk spesialisering omfatter derfor ferdigheter i kartlegging og kompetanse på tiltak som møter barnet/ elevens behov.

PP-klinisk spesialisering gir kompetanse for å gi råd om presise pedagogiske tiltak, og kunnskap om når barn/ elever bør henvises videre til en andrelinje-tjeneste.

2. Opptakskrav

2.1. Krav til opptak er:

- Master i relevant fag eller tilsvarende utdanning med minimum 270 studiepoeng. Utdanningen må inneholde minimum 60 studiepoeng i spesialpedagogiske emner eller minst to år med spesialpedagogisk arbeid i skole eller PPT, eller tilsvarende.
- Minst ett års relevant yrkespraksis. Relevant yrkespraksis defineres som erfaring fra skole, PP-tjeneste eller annet psykososialt arbeid.

Har du arbeidet mer enn 10 år i PPT kan du be om individuell vurdering for opptak.

3. Mål for spesialiseringen.

3.1. *Studentene skal innenfor PPT sitt arbeidsområde ha tilegnet seg inngående kunnskap om*

- PP-tjenestens verdigrunnlag ut fra Opplæringsloven
- Grunnleggende nevropsykologisk teori
- Tester og kartleggingsverktøy, deres muligheter og begrensninger
- Metoder som støtter læring hos barn og unge som har spesifikke eller generelle vansker, både når det gjelder faglig og sosial læring
- Lovgrunnlaget for sakkyndighetsarbeid

3.2. *Studentene skal kunne anvende kunnskapen*

- i individretta arbeid
 - Utredning og sakkyndighetsarbeid
 - Valg av kartleggingsredskaper som gir gyldig informasjon om elevens spesifikke behov
 - Tolkning av tester og kartleggingsredskaper

- i systemarbeid
 - for å støtte skolens arbeid med å legge bedre til rette for elever som har spesifikke behov, i en inkluderende opplæring

3.3. Studentene skal også ha tilegnet seg generell kunnskap som

- gir basis for å forstå barn og unges behov knyttet til opplæring i en videre ramme
- gir basis for etiske vurderinger i møte med barn og unge og deres familier
- ser kartleggingsresultater i sammenheng med det som framstår som elevens vanske, og relaterer kartleggingsresultater til tiltak på en kvalitativ måte

4. Innhold i PP-klinisk spesialisering

4.1. MODUL A. Læring, lærevansker og diagnostiske kategorier i et spesialpedagogisk perspektiv.

- PP-klinisk praksis, som ifølge Opplæringslovens § 5.6 både skal ha et systemrettet perspektiv og sørge for sakkyndige vurderinger, krever en helhetlig forståelse av læring og læreforutsetninger. Dette er innholdet i modul A, sammen med diagnosekriterier og typer av lærevansker slik de er gitt i ICD og DSM.
- Læringsmål:
 - PASS-teorien som basis for å forstå nevropsykologiske prosesser og hvordan de er relatert til læring
 - Læring analysert i et nevrokognitivt perspektiv
 - Kunnskap om vansker og diagnoser relatert til barn og unges utvikling
 - Kunnskap om inkludering og tilpasset opplæring med eksempler på god praksis

4.2. MODUL B. Sakkyndighet/ saksbehandling og deres lovhjemmel i Opplæringsloven.

- PP-tjenesten skal gjennomføre sakkyndig vurdering i samsvar med Opplæringsloven. Dette krever kunnskap om loven og dens fortolkninger, og ferdigheter i sakkyndighetsarbeid. Til sakkyndighet hører også vurdering av barn/ unges utbytte av den ordinære opplæringa, og om det er behov for avvik fra læreplanen. Det er derfor nødvendig også å ha kjennskap til læreplanen.
- Læringsmål:
 - Kunnskap om lovgrunnlaget (opplæringsloven, forvaltningsloven, forskrifter og veiledere)
 - Ferdigheter i saksbehandling; bruk av administrative rutiner knyttet til lovgrunnlag, vurderinger, fagrapporter og sakkyndige uttalelser
 - Kjennskap til læreplanen (Kunnskapsløftet-K20)
 - Hjelp til målrettet undervisningsplanlegging for læreren i en individuell opplæringsplan som svarer på den sakkyndige vurderingen

4.3. MODUL C. Evnetester og psykometri

- Den som skal bruke evnetester trenger grunnleggende kunnskap om psykometri. Dette knyttes til CAS2-sertifiseringen og WISC-kurset
- Cognitive Assessment System CAS2 er et nyere redskap for kartlegging av kognitive funksjoner. CAS2 er basert på en helhetlig, omfattende nevrokognitiv teori (PASS-teorien), der evner er forstått som kognitive prosesser. Det er god dokumentasjon for de fire PASS-indeksene i testresultatet og for full skala. CAS2 er laga for å bedre kunne gi råd om tiltak retta mot vansker barn og unge opplever i skolen, samtidig som de får utnytte sine sterke sider.

- WISC-V er en tradisjonell evnetest, der intelligens er forstått som en generell faktor, g, ut fra psykometrisk forskning. Wechsler-testene er blant de mest brukte evenetestene på verdensbasis.
- Læringsmål:
 - Grunnleggende testetikk
 - Grunnleggende psykometri
 - Kunnskap om CAS2 og CAS2 Ratingskala sitt teoretiske grunnlag og bruk av disse til tolkning og tiltak
 - Ferdigheter i bruk og tolkning av CAS2 som gir sertifisering for bruk av testen.
 - Grunnleggende kjennskap til WISC-V
 - Diskrepans-konsistens-metoden for å se sammenheng mellom vansker og styrker på ulike områder og tiltak som kan møte elevens behov

4.4 MODUL D. Dynamisk kartlegging

- Dynamisk kartlegging er et alternativ til standardiserte tester, og brukes både for å kartlegge kognitive prosesser og for å kartlegge språkutvikling, matematikk, og kunnskap og ferdigheter knyttet til andre utviklingsmål og læreplanens mål.
- Læringsmål:
 - Kunnskap om og forståelse av dynamisk kartlegging som teori og metode
 - Ferdigheter i bruk av ACFS – Application of Cognitive Functions Scale (3-5 år)
 - Planlegging av spesialpedagogisk hjelp for å lære å lære

4.5 MODUL E. ADHD og autismespekterforstyrrelse (ASF) i et nevrokognitivt perspektiv. Definisjoner, kartlegging og tiltak.

- Læringsmål:
 - Kunnskaper om de diagnostiske kriteriene og avgrensningene av AD/HD og ASF ut fra diagnosemanualene ICD og DSM
 - Ferdigheter i bruk av ASRS standardisert kartleggingsverktøy for å identifisere ASF-adferd
 - Forståelse av tiltak spesielt rettet mot ADHD og ASF forankret i et nevrokognitivt perspektiv som gir basis for å støtte barnehage og skole både i det ordinære og i spesialpedagogisk hjelp/ spesialundervisning

4.6 MODUL F. Fagvansker (lese/ skrive og matematikkvansker) i et nevrokognitivt perspektiv.

Vi tar utgangspunkt i nyere måter å analysere fagvansker på, der relasjoner mellom fagvanskene og kognitive prosesser legges til grunn for å gi råd om tiltak både i den ordinære opplæringa og i spesialundervisningen.

- Læringsmål:
 - Å kunne se grunnleggende ferdigheter og vansker med å lære dem i et nevrokognitivt perspektiv. Diskrepans-konsistensmodellen
 - Grunnleggende begreper som «verktøy» for kognitive prosesser
 - Konkret materiell som verktøy for kognitive prosesser
 - Veiledning til elever og lærere i ungdomsskole og vgs «å hjelpe seg selv til å lære»

4.7 MODUL G. Inkluderende opplæring

- Inkluderende opplæring har vært et prinsipp i norsk barnehage og skole siden 1976. Barnehage og skole skal være for alle barn, uavhengig av diagnoser og vansker. I denne modulen sammenligner vi inkluderende opplæring i ulike land i Europa, og vi legger inn en studietur til et land i Europa som har kortere historie med inkluderende opplæring, men likevel noe å lære oss.
- Læringsmål:
 - Å tilegne seg en dybdeforståelse av begrepet *inkludering*
 - Å kunne kjenne igjen «inkluderingsvansker» i systemet når de finnes
 - Å kunne analysere ulike årsaker som gir elever sårbarhet for ekskludering
 - Ferdigheter i å veilede lærere i en inkluderingsprosess
 - Kjennskap til inkludering i et europeisk perspektiv

4.8 MODUL H. Semesteroppgave

- Semesteroppgaven skal vise saksgangen i en selvvalgt sak, fra henvisning til ferdig sakkyndig vurdering

Semesteroppgaven blir vurdert som bestått/ ikke bestått

5. Målgruppe.

Målgruppe for PP-klinisk spesialisering er:

- Ansatte i PP-tjenesten
- Personer med hovedfag/master eller profesjonsutdanning i psykologi, pedagogikk og spesialpedagogikk som ønsker spesialisering i pedagogisk-psykologisk arbeid

6. Organisering

Utdanningen er modulbasert. Hver modul er en samling over to eller tre dager med forelesning og praktiske øvinger/ diskusjoner. Modulen inkluderer pensumlæsning og innlevert arbeidskrav. Dette blir evaluert, og modulen er bestått når arbeidskravet er bestått. For å få godkjenning som PP-klinisk spesialist i Pedverket Kompetanse sin spesialisering, kreves det at alle sju moduler er bestått.

7. Praksis

Det forutsettes at studenter som ikke er ansatt ved et PPT-kontor selv må skaffe praksisplass på et PPT-kontor i minst 8 uker i løpet av studietiden. En enkel praksisrapport dokumenterer praksis for den som gjennomfører med ekstern praksis.

8. Arbeidskrav

Arbeidskrav med vurdering etter hver modul. Arbeidskrav vurderes som godkjent/ ikke godkjent av veileder.

9. Litteratur

Pensum for hver av modulene består av ca. 250 sider basislitteratur og ca. 100 sider selvvalgt litteratur. Litteraturliste for selvvalgt pensum skal godkjennes av faglærer.

Pris for PP-klinisk spesialisering totalt kr 65 000.

Betaling etter fakturering. Enten for hver modul, eller hele studiet under ett.

Studenter som tidligere har gjennomført en eller flere moduler får fratrukket i pris tilsvarende kostnad for den aktuelle modulen/kurset. Deltakelse på modul-samlingen vil likevel være mulig.